

ПОЛТАВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЕКОНОМІКИ І ТОРГІВЛІ
Навчально-науковий інститут денної освіти
Кафедра міжнародної економіки та міжнародних економічних відносин

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«Європейська інтеграція»
на 2025-2026 навчальний рік

Курс та семестр вивчення	3 курс, 1 семестр
Освітня програма/спеціалізація	ДЗВ
Спеціальність	
Галузь знань	
Ступінь вищої освіти	бакалавр

ПІБ НПП, який веде дану дисципліну,
науковий ступінь і вчене звання,
посада

Франко Людмила Сергіївна
к.е.н.
доцент кафедри міжнародної
економіки та міжнародних
економічних відносин

Контактний телефон	+38-066-323-22-52
Електронна адреса	lysichka.08@ukr.net
Розклад навчальних занять	http://schedule.puet.edu.ua/
Консультації	очна http://www. http://www.me.puet.edu.ua он-лайн: електронною поштою, пн-пт з 10.00-17.00
Сторінка дистанційного курсу	

Опис навчальної дисципліни

Мета вивчення навчальної дисципліни	Формування у здобувачів вищої освіти розуміння сутності та основних напрямів інтеграційних процесів у Європі, організаційних та правових засад Європейського Союзу, особливостей розвитку України у контексті євроінтеграції.
Тривалість	5 кредитів ЄКТС/150 годин (лекції 20 год., практичні заняття 40 год., самостійна робота 90 год.)
Форми та методи навчання	Лекції та практичні заняття в аудиторії, самостійна робота поза розкладом
Система поточного та підсумкового контролю	Поточний контроль: обговорення матеріалу занять; виконання індивідуальних завдань; тестування; поточна модульна робота Підсумковий контроль: залік (ПМК)
Базові знання	Знання з історії Європи та історії України, основ права, розуміти принципи функціонування державної влади та економічні процеси.

Мова викладання	Українська
------------------------	------------

Перелік компетентностей, які забезпечує дана навчальна дисципліна, програмні результати навчання

Програмні результати навчання	Компетентності, якими повинен оволодіти здобувач
ПРН 05. Володіти навичками самоаналізу (самоконтролю), бути зрозумілим для представників інших бізнес-культур та професійних груп різного рівня (з фахівцями з інших галузей знань/видів діяльності) на засадах цінування різноманітності, мультикультурності, толерантності та поваги до них. ПРН 08. Розуміти, виділяти й описувати нові явища, процеси й тенденції глобального розвитку, механізми й інструменти реалізації економічної політики та світових інтеграційних / дезінтеграційних процесів, у тому числі та євроатлантичної інтеграції. ПРН 16. Демонструвати знання про стан досліджень міжнародних економічних відносин та світового господарства у міждисциплінарному поєднанні із політичними, юридичними, природничими науками. ПРН 19. Розуміти та застосовувати чинне законодавство, міжнародні нормативні документи і угоди, довідкові матеріали, чинні стандарти і технічні умови тощо у сфері міжнародних економічних відносин.	ЗК 01. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні. ЗК 06. Здатність спілкуватися іноземними мовами. ЗК 10. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань/видів економічної діяльності). ЗК 11. Здатність працювати в команді.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
<i>Модуль 1. ЄС як вищий організаційний рівень міжнародної інтеграції</i>		
Тема 1. Сутність інтеграції як складової частини міжнародних процесів	Обговорення матеріалу заняття; виконання індивідуальних завдань; тестування.	Питання для самостійного вивчення: 1. Форми прояву глобалізації. 2. Глобальні проблеми людства та шляхи їх вирішення. 3. Світовий розвиток і проблеми нової глобальної людини.

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		3. Цілі інтеграційного групування. Підготувати індивідуальні завдання за темами: 1. Охарактеризувати одну із Глобальних проблем людства та запропонувати шляхи її вирішення в Україні та у країнах ЄС.
Тема 2. Історична еволюція Європейського Союзу та процеси його розширення	Обговорення матеріалу занять; індивідуальних виконання завдань; тестування.	Питання для самостійного вивчення: 1. Післявоєнна Європа. 2. Початок європейської інтеграції: «План Шумана» й утворення Європейського об'єднання вугілля і сталі (ЄОВС). 3. Розвиток співпраці країн ЄОВС. 4. Спільний ринок. 5. Активізація інтеграційних процесів у 80-х – 90-х роках. Розширення Європейського. 6. Політичні та економічні фактори розширення Європейського Співтовариства.. 7. Єдиний простір без кордонів. 8. Суперечності переговорного процесу з приводу розширення Європейського Співтовариства. Підготувати доповіді у вигляді презентації за темами: 1. Римські договори 1957 р.: утворення Європейського співтовариства з атомної енергетики (Євроатом) та Європейського економічного співтовариства (ЄЕС). 2. Європейська асоціація вільної торгівлі ЄАВТ (1960 р.). 3. Стокгольмська конвенція про утворення Європейської асоціації вільної торгівлі (ЄАВТ). 4. Укладання асоціації з ЄС:

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		привілейоване партнерство; угоди про асоціацію. 5. Основні критерії вступу до Євросоюзу (Копенгагенські критерії). Онлайн quiz: https://learning-corner.learning.europa.eu/play-games/quiz_en#/topic/what-is-the-european-union%3F
Тема 3. Правова система Європейського Союзу.	Обговорення матеріалу занять; виконання індивідуальних завдань; тестування.	Питання для самостійного вивчення: 1. Правовий критерій та його складники. 2. Первинне право ЄС.. 3. Види актів вторинного права. 4. Юридично обов'язкові акти: регламенти; директиви, рамкові рішення; спільні дії, спільні позиції, спільні стратегії. 5. «М'яке» право та «нетипові» акти, міжінституційні угоди і конвенції. 6. Прецедентне право - тлумачення договорів та актів органів ЄС. Підготувати доповіді у вигляді презентації за темами: 1. Маастрихтський договір та створення Європейського Союзу. 2. Амстердамський та Ніццький договори. 3. Інституціональна реформа ЄС. 4. Структура та зміст Лісабонського Договору
Тема 4. Інституційна структура Європейського Союзу.	Обговорення матеріалу занять; виконання індивідуальних завдань; поточна модульна робота.	Питання для самостійного вивчення: 1. Склад, особливості організації роботи, процедури голосування у Раді Міністрів. 2. Органи, які забезпечують роботу Ради Міністрів..

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		3. Європейський центральний банк, його керівні органи, діяльність.. 4. Європейський інвестиційний банк, його керівні органи, функціонування. 5. Співпраця Комісії, Ради та Парламенту. 6. Етапи розробки законодавчого проекту. 7. Основні процедури прийняття законодавства ЄС 8. Міжурядова співпраця. Відео про Європейську Раду та Раду Європейського Союзу https://learning-corner.learning.europa.eu/learning-materials/european-council-and-council-european-union_en Рольова гра-симулятор про прийняття рішень в ЄС на основі Директиви про шоколад. https://learning-corner.learning.europa.eu/learning-materials/role-play-eu-decision-making-0_en
Модуль 2. Особливості інтеграційного процесу України до ЄС та реалізація спільних політик		
Тема 5. Спільні політики Європейського Союзу.	Обговорення матеріалу занять; виконання індивідуальних завдань; тестування.	Питання для самостійного вивчення: 1. Спільна аграрна політика (САП): переваги та недоліки реалізації. 2. Роль та значення «сенситивних галузей» європейської економіки: металургійна промисловість, текстильна індустрія, сільське господарство, рибальство. 3. Енергетична політика, особливості її реалізації; диверсифікація джерел енергопостачання в ЄС. 4. Технологічна політика

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		Європейського Союзу. 5. Промислова політика ЄС. Підготувати доповіді у вигляді презентації за темами: 1. Рамкові угоди ЄС у сфері наукових досліджень і розробок. 2. Особливості реалізації торговельної політики: досвід України та інших країн ЄС 3. Політика допомоги з розвитку через реалізацію програм: досвід України та інших країн ЄС 4. Монетарна політика Євросоюзу. 5. Чинники та етапи запровадження євро. Відео: 1. Що таке ЄС? https://op.europa.eu/webpub/com/short-guide-eu/en/ 2. Якою може бути енергія майбутнього? https://energy.ec.europa.eu/energy-explained/educational-videos-and-quiz_en
Тема 6.Європейська інтеграція України.	Обговорення матеріалу занять; виконання індивідуальних завдань; тестування.	Питання для самостійного вивчення: 1. Критерії розширення ЄС та Україна. 2. Залученість науковців та дослідників з України до програм ЄС у сфері НДДКР. 3.Основні цілі та зміст Угоди про асоціацію між Україною та ЄС (2014 р.): політична та економічна частини. 4. Завдання, поставлені перед Україною в рамках надання Україні статусу кандидата на вступ до ЄС (2022 р.) 5. Створення і діяльність Національної ради з питань адаптації законодавства України до законодавства ЄС.

Назва теми	Види робіт	Завдання самостійної роботи у розрізі тем
		6. Політичне та гуманітарне співробітництво України та ЄС. 7. Економічна інтеграція та кооперація України та ЄС Підготувати індивідуальні завдання у вигляді презентації за темами: 1. Здійснити аналіз «Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії і їхніми державами-членами, з іншої сторони» та визначити основні напрями євроінтеграції. 2. Визначити основні напрями адаптації національного законодавства України до права Європейського Союзу. 3. Окреслити основні проблеми євроінтеграції України. 4. Здійснити аналіз проєктів Програми ЄС ЕРАЗМУС+ та їх результатів

Інформаційні джерела

1. Віднянський С. В., Мартинов А. Ю. Об'єднана Європа від мрії до реальності. Історичні нариси про батьків-засновників Європейського Союзу. Київ : Вид-во Києво-Могилянська академія, 2011. 395 с.
2. Грубінко А. В., Мартинов А. Ю. Європейський Союз після Brexit: продовження історії : монографія. Тернопіль : Осадца Ю. В., 2021. 258 с.
3. Дахно І. І., Алієва-Барановська В. М. Право Європейського Союзу : навч. посіб / за ред. І. І. Дахна. Київ : «Центр учбової літератури», 2017. 416 с.
4. Допоміжні І. Артьомов І. В., Віднянський С. В., Тодоров І. Я., Токар П. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України: стан і перспективи реалізації (2014–2022 рр.) : монографія. Ужгород : ДВНЗ «УжНУ», 2022. 284 с.
5. Європейський Союз : посібник для журналістів. Київ : Представництво Європейського Союзу в Україні, 2018. 140 с.

6. Європейський Союз у ХХІ столітті: функціонування та розвиток : монографія / В. С. Загорський та ін. ; ред.: В. С. Загорський, О. Я. Красівський. Львів : ЛРІДУ НАДУ, 2016. 631 с.
7. Європейська інтеграція України. Урядовий портал – єдиний веб-портал органів виконавчої влади України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/diyalnist/priorytety-uriadu/evropeiska-intehratsiia-ukrainy>
8. Європейська інтеграція : навч. посіб. / М. І. Макаренко, та ін. ; за ред. М. І. Макаренко, Л. І. Хомутенко. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 342 с.
9. Історія європейської інтеграції від Римської імперії до Європейського Союзу : монографія / за ред. І. В. Яковюка. Київ : Ред. журн. «Право України», 2012. 208 с.
10. Ковалів М. В., Тимчишин Т. М., Ніканорова О. В. Основи права Європейського Союзу : навч. посіб. Львів : Львів. держ. ун-т внутр. справ, 2020. 212 с.
11. Кордон М. В. Європейська та євроатлантична інтеграція України : навч. посіб. для студентів ВНЗ. Київ : Центр учбової літератури, 2018. 171 с.
12. Лугова М. С., Цимбалюк І. О., Павліха Н. В. Інвестиційна діяльність регіону в умовах європейської інтеграції: ретроспективний аналіз та напрями активізації : монографія. Луцьк : Вежа-Друк, 2022. 242 с.
13. Овчаренко О., Сухушина О., Земзюліна Н. Історія європейської інтеграції : навч. посіб. Черкаси : Вертикаль, 2021. 302 с.
14. Педченко Н.С., Франко Л.С. Державна політика захисту інтелектуальної власності як інструмент стимулювання інноваційного розвитку національної економіки. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. 2022. №1 (105). С. 106-114. <http://puet.poltava.ua/index.php/economics/article/view/109/100>
15. Романько І. І. Історія України. Європейська та євроатлантична інтеграція України: історія, сучасний стан, перспективи : навч. посіб. Кропивницький : ЛА НАУ, 2017. 272с.
16. Секторальна інтеграція України до ЄС: передумови, перспективи, виклики. Київ : Центр Разумкова, Вид-во «Заповіт», 2020. 100 с.
17. Стрілець В., Пожар А., Флегантова А., Франко Л., Єжелей Ю., & Зборик Д. Цифровізація як інструмент побудови інноваційної стратегії розвитку бізнесу країн ЄС в умовах адаптації до кризових тенденцій міжнародної економіки. Науковий вісник Полтавського університету економіки і торгівлі. Серія «Економічні науки», 2024. №3 (113), С. 80-88. <https://doi.org/10.37734/2409-6873-2024-3-11>
18. Стрілець В. Ю., Пожар А. А., Франко Л. С., Єжелей Ю. О., Гаращенко Б. В. Стратегія подолання логістичних бар'єрів у контексті розвитку міжнародного туристичного бізнесу України. Ефективна економіка. 2025. № 1. <https://www.nayka.com.ua/index.php/ee/article/view/5540>
19. Тодоров І. Я. Євроатлантична інтеграція України. Історія та сучасність : навч. посіб. Ужгород : ТОВ «РІК-У», 2022. 376 с.
20. Франко Л. С. Роль Цифрової трансформації інновацій у підвищенні конкурентоспроможності України: сучасний стан та перспективи. Економіка та

21. Strilets V., Franko L., Dykha M., Ivanov M. and Rybina L. The influence of innovative development in the EU countries and Ukraine on the competitiveness of national economies: A comparative analysis. (Scopus та ін.) 2024. Problems and Perspectives in Management. № 22(2). P. 1-16. doi:10.21511/ppm.22(2).2024.01

Додаткові ресурси:

1. Євроінтеграційний портал. URL: <http://surl.li/lpboc>
2. Комітет з питань інтеграції України до Європейського Союзу. Офіційне інтернет представництво. URL: <http://surl.li/lpbvd>
3. Сайт Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України: Євроінтеграція. URL: <http://surl.li/cethv>
4. Сайт Офісу Ради Європи в Україні. URL: <http://surl.li/lpcdh>
5. Сайт Представництва Європейського Союзу в Україні. URL: <http://surl.li/fqozo>

Програмне забезпечення навчальної дисципліни

- Пакет програмних продуктів Microsoft Office

Політика вивчення навчальної дисципліни та оцінювання

Політика оцінювання здобувачів вищої освіти. Завдання, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності). Перескладання модулів відбувається із дозволу провідного викладача за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Положення про організацію освітнього процесу <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/06/polozhennya-pro-organizacziyu-osvitnogo-proczesu.pdf>.

Положення про порядок та критерії оцінювання знань, вмінь та навичок здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_kryt_ocinyuvannya.pdf.

Порядок ліквідації здобувачами вищої освіти академічної заборгованості <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/poryadok-likvidacziyi-zdobuvachamy-vyshhoyi-osvity-akademichnoyi-zaborgovanosti.pdf>.

Положення про повторне навчання https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-povt-navch.pdf.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, працевлаштування, стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі (Moodle) за погодженням із провідним викладачем.

Політика щодо академічної доброчесності. Студенти мають свідомо дотримуватися «Положення про академічну доброчесність»; списування під час виконання поточних модульних робіт та тестування заборонено (в т. ч. із використанням мобільних девайсів). Мобільні пристрої дозволяється використовувати

лише під час он-лайн тестування та підготовки практичних завдань в процесі заняття.

В ПУЕТ діють:

Кодекс честі студента https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/kodeks_chesti_studenta.pdf.

Положення про академічну доброчесність https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_akadem_dobrochesnist.pdf.

Положення про запобігання випадків академічного плагиату <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-zapobigannyavypadkam-akademichnogo-plagiatu.pdf>.

Політика визнання результатів навчання визначена такими документами:

Положення про порядок перезарахування результатів навчання, здобутих в іноземних та вітчизняних закладах освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_por_perezarah_rez_zvo.pdf.

Положення про академічну мобільність здобувачів вищої освіти https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozha_pro_akademichnu_mobilnist.pdf.

Положення про порядок визнання результатів навчання здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-poryadok-vyznannya-rezultativ-navchannya-zdobutyh-shlyahom-neformalnoyi-ta-abo-informalnoyi-osvity.pdf>; *інфографіка* (розділ Освіта/Організація освітнього процесу/Неформальна освіта) <https://puet.edu.ua/neformalna-osvita>. Визнанню можуть підлягати результати навчання, отримані у неформальній освіті, що за тематикою, обсягом вивчення та змістом відповідають як навчальній дисципліні в цілому, так і її окремому розділу, темі (темам), індивідуальному завданню, які передбачені робочою програмою (силабусом) даної навчальної дисципліни.

Політика вирішення конфліктних ситуацій:

Положення про правила вирішення конфліктних ситуацій <https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozhennya-pro-pravyly-vyrishennya-konfliktnyh-sytuacij-u-puet.pdf>.

Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю у формі екзамену https://puet.edu.ua/wp-content/uploads/2023/07/polozh_pro-apel_pidscontr.pdf.

уповноважена особа з питань запобігання та виявлення корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi>.

Політика підтримки учасників освітнього процесу:

Психологічна служба: <http://puet.edu.ua/psychologichna-pidtrymka-v-puet>.

Студентський омбудсмен (Уповноважений з прав студентів) ПУЕТ <http://puet.edu.ua/other-divisions/studentskyj-ombudsmen-upovnovazhenyj-z-prav-studentiv-puet>.

Уповноважений з прав корупції <https://puet.edu.ua/zapobigannya-ta-protidiya-korupciyi>.

Безпека освітнього середовища: Інформація про безпечність освітнього середовища ПУЕТ наведена у вкладці «Безпека життєдіяльності» <http://puet.edu.ua/pro->

Оцінювання

Підсумкова оцінка за вивчення навчальної дисципліни розраховується через поточне оцінювання

Види робіт	Максимальна кількість балів
Модуль 1 (теми 1-4): обговорення матеріалу занять (12 балів); виконання індивідуальних завдань (34 балів); тестування (12 балів); поточна модульна робота (10 балів)	68
Модуль 2 (теми 5-6): обговорення матеріалу занять (6 балів); виконання індивідуальних завдань (10 балів); тестування (6 балів); поточна модульна робота (10 балів)	32
Разом	100

Перелік активностей для отримання додаткових балів

Види робіт	Максимальна кількість балів
Участь у студентському науковому гуртку «Глобус»	5
Участь у наукових студентських конференціях	10
Підготовка наукового проєкту	10

Примітка: додаткові бали додаються до загальної підсумкової оцінки за вивчення навчальної дисципліни, яка не може перевищувати 100 балів.

Шкала оцінювання здобувачів вищої освіти за результатами вивчення навчальної дисципліни

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90-100	A	Відмінно
82-89	B	Дуже добре
74-81	C	Добре
64-73	D	Задовільно
60-63	E	Задовільно достатньо
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням навчальної дисципліни